

VISSZHANG.

„Goethe páratlan és egyetlen a világirodalomban, vele sem Aranyt, sem mást összehasonlítani nem lehet; ez a páratlansága okozza hatásának egyetemességét s teszi őt szinte a világirodalom fogalmának kifejezőjévé”. (Ezeket mondotta többek között Berzeviczy Albert a Kisfaludy-Társaság Goethe-ünnepélyén . . . Nem lehet megérteni hogy mi kifogásolni valót találhattak némelyek ebben a mondatban.)

*

A Magyar Történelmi Társulat győri vándorgyűlésen Klebelsberg Kunógróf beszédet mondott a történettudomány „átértékelései”-ről „... Állást kell foglalnunk, hogy jogosult-e egy átértékelés, jogosult-e bizonyos problémáknak revízió alá vétele? Ez feltartóztathatlan, mert minden generáció újra és újra állást foglal a nemzeti múlttal szemben, mert minden nemzedék jóformán más-képp látja a múltat. Tehát, amit a múlttal való új állásfoglalás átértékelésének neveznek, az semmi más, mint a dolgok természetes rendje. Az utánunk jött fiatalabb generációnak, amely már a háború utáni kornak az atmoszférájában nőtt fel, sok tekintetben más a látása és a felismerése, más az értébecslése. Hogy ezek a maguk meggyőződését meg ne mondják, azt nekünk nincs módunkban megakadályozni”.

*

Szalai Miklós balatoncsicsói plébános nagy cikket irt a Nemzeti Ujságba (dec. 6.), idézetekkel Bleyer Jakab tanulmányaiból. Egyik idézetét közöljük: „Az a hazafiság, amely minden más nemzeti érzés iránt nincs megértéssel, amely önimádságra merül és mással szemben csak a hatalom ököljogát ismeri, az nem katolikus, az pogány, sőt még több, embertelen”.

*

Zilahy Lajos mondotta egy interjuban ezeket a bátor szavakat: „A művészi bátorság már régen hősi halált halt a színházak anyagi frontján”. (Kikre értette ezt Zilahy Lajos és van-e remény, hogy a hősi halott életrekel?)

*

Ybl Ervinnek a Szinyei-Társaságban tartott serleg-beszédjéből: „Vészes vizeken evez mindegyik ország hajója és hogy létét, menekülését megkönnyítsék, minden fölöslegesét ki akarnak vetni az imbolgó bárkából. Az első áldozat éppen a művészet lenne. Pazarlásnak, veszélyesnek tekintenek minden fillért, ami a művészet céljait szolgálja. Belátjuk mi is, hogy a mai súlyos időkben nem gondolhatunk új kultúr intézmények alapítására, vagy a meglévőknék fejlesztésére, de a művésztől mindent megvonni, az egyet jelentene az ország lelki öngyilkosságával.”

*

Eckhardt Sándor mondotta egy interjuban (Nemzeti Ujság febr. 28.) az idegen nyelvű doktori értekezésekről, amiket a pesti egyetem bölcsészeti kara nem engedélyezett: „. . . Tudományos kutatások sokszor igen kiváló eredményei az ország határain túl nem juthatnak, aminek káros voltára azt hiszem nem kell a figyelmet külön fölhívnom. Vidéki egyetemeink már régóta elvetették e káros hagyományt, s remélem, hogy nemsokára a budapesti egyetemen is hasonló álláspontra jut a filozófiai kar”.